

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS
SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL PAULIAUS KUNČINO DALYVAVIMO 2019 M. GEGUŽĖS 24 D. DZŪKIJOS TV
LAIDOJE „SVEČIUOSE PAS MARCELIUTĘ“**

2019 m. rugsėjo 4 d. Nr. 3-119 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo pranešimą, kad per Dzūkijos TV yra skleidžiama paslėpta politinė reklama. Gautas pranešimas užregistruotas 2019 m. gegužės 28 d. reg. Nr. 1-4521(2.10). Užregistruotame pranešime pateikta nuoroda į 2019 m. gegužės 24 d. svetainėje dzukijostv.lt paskelbtą laidą „Svečiuose pas Marceliutę / ekonomistas Paulius Kunčinas 2019 05 24“¹.

2018 m. lapkričio 26 d. prasidėjo 2019 m. gegužės 26 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinė kampanija.

Visuomeninis rinkimų komitetas „Lemiamas šuolis“ savarankišku politinės kampanijos dalyviu registruotas 2019 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. PK1-2019EP-S20. Šio komiteto kandidatų į Europos Parlamento narius sąrašė Paulius Kunčinas įrašytas pirmuoju numeriu.

Skundo tyrimą atliko Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrius.

2019 m. gegužės 29 d. VRK išsiuntė paklausimą VšĮ Alytaus regioninei televizijai reg. Nr. 2-1422(2.10).

2019 m. birželio 4 d. reg. Nr. 1-4611(2.10) gautas VšĮ Alytaus regioninės televizijos prodiuserės atsakymas, kad: *„laida „Svečiuose pas Marceliutę“ VšĮ Alytaus regioninėje televizijoje, su kelių metų pertrauka, transliuojama 20 metų. Laidos autorė ir vedėja Daiva Andriuškevičienė visada pati kviečiasi pašnekovus, renkasi temas ir dar nebuvo atvejo, kad laidos herojų dalyvavimas pokalbyje atitiktų politinės reklamos skleidimo laiką. Kaip paaiškino laidos autorė, su ekonomistu Pauliumi Kunčinu pokalbį derino nuo 2019 m. sausio, tačiau pašnekovo nebūdavo Lietuvoje, buvo labai sunku susiderinti filmavimo laiką bei datą. Galiausiai gegužės 23 dieną įvyko laidos filmavimas, o kaip numatyta laidų transliacijos tinklapyje, ji transliuota rytojaus dieną gegužės 24-ąją. Kaip paaiškino laidos autorė D. Andriuškevičienė, nufilmuoti ir žiūrovams parodyti laidą su P. Kunčinu ji organizavo todėl, kad prieš kone du dešimtmečius ne kartą savo laidose kalbino jo tėvą – žymų rašytoją, Alytaus miesto garbės pilietį Jurgį Kunčiną. D. Andriuškevičienė paaiškino, jog kviesdama dabar jau šviesios atminties J. Kunčino sūnų Paulių – norėjo parodyti*

---

¹ <https://www.dzukijostv.lt/dzukijos-tv/sveciuose-pas-marceliute/v/842-sveciuose-pas-marceliute-ekonomistas-paulius-kuncinas-2019-05-24>

kartų virsmą, tėvo ir sūnaus santykį, alytišką išėivį, kuris vaikystę praleido Alytuje, o dabar veiklas skleidžia Europoje. VRK įkainiuose laidos „Svečiuose pas Marceliutę“ įkainis nedeklaruotas, mat tai kultūrinė laida. Prezidento ir Europarlamento rinkimuose VŠĮ Alytaus regioninė televizija turėjo tik keletą užsakymų <...>. Už laidą „Svečiuose pas Marceliutę“, kurioje dalyvavo P. Kunčinas, jokie finansiniai pavedimai ar atsiskaitymai kitais būdais neįvyko. Kaip paaiškino laidos autorė D. Andriuškevičienė, jai taip pat buvo netikėta, kad P. Kunčinas į studiją atvyko su įsegtu visuomeninio rinkimų komiteto numeriu ir lietuviškos rinkiminę temą. Laidos autorė neturi patirties bendraujant su politikais, mat paprastai jos laidos herojai – poetai, skulptoriai, muzikantai, įvairių sričių atstovai. Dzūkijos TV prodiuserė <...> apgailestauja, kad neįvertino kolegės D. Andriuškevičienės mažos patirties kviečiant į laidą politikus ir patikina, kad nuo šiol jokia laida be išankstinio derinimo nepakliūs į televizijos eterį.“

2019 m. liepos 19 d. gautas papildomas VŠĮ Alytaus regioninės televizijos laidos „Svečiuose pas Marceliutę“ prodiuserės atsakymas, kad laida buvo transliuota, o vėliau, kaip numatė tinklelis, kartota bent vieną ar du kartus. Atsakyme nurodoma: *„Tačiau gavus pastabas iš VRK - iš karto nutraukėme transliaciją, laida patalpinta į archyvą. Kaip rašydama pasiaiškinimą rašiau anksčiau - tikrai įsivėlė apmaudi klaida dėl laidos vedėjos nepatyrimo su politikais ir dėl mano kaltės, kad prieš transliaciją neišklausiau visos laidos turinio.“* 2019 m. birželio 10 d. VRK išsiuntė paklausimą visuomeniniam rinkimų komitetui „Lemiamas šuolis“ reg. Nr. 2-1483(2.10) ir prašymą reg. Nr. 2-1482(2.10) Visuomenės informavimo etikos komisijai pateikti kompetentingą nuomonę dėl 2019 m. gegužės 24 d. transliuotos laidos „Svečiuose pas Marceliutę“ vertinimo politinės reklamos požiūriu.

2019 m. liepos 4 d. reg. Nr. 1-5027(2.10) gautas 2019 m. birželio 17 d. Pauliaus Kunčino atsakymas, kuriame nurodyta: *„Atsakydamas į Jūsų 201-06-10 raštą Nr. 2-1483 „Dėl Pauliaus Kunčino dalyvavimo VŠĮ Alytaus regioninės televizijos laidoje „Svečiuose pas Marceliutę“ (toliau – paklausimas), pirmiausia noriu pranešti, kad rinkimuose Lietuvoje dalyvauju pirmą kartą, taip pat visai neseniai grįžau į Lietuvą nuolat gyventi. Pastaruosius dvidešimt metų praleidau užsienyje, gyvenau ir dirbau įvairiose pasaulio šalyse, todėl natūralu, kad nežinau visos Lietuvos rinkimų teisinio reguliavimo specifikos, tačiau visos rinkimų į Europos Parlamentą kampanijos metu stengiausi kiek įmanoma griežtai laikytis visų rinkimų įstatymų ir VRK rekomendacijų, ir to paties reikalavau iš kitų rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ kandidatų ir kampanijos savanorių.“*

Atsakydamas į VRK paklausime pateiktus klausimus Paulius Kunčinas nurodė: *„Nei aš pats, nei, mano žiniomis, kiti rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ kandidatai neiniciovome minėtos TV laidos. Tai – pačios Alytaus televizijos iniciatyva. Mano Tėvelis buvo poetas ir rašytojas Jurgis Kunčinas, gimęs ir didžiąją savo gyvenimo dalį praleidęs Alytuje, yra labai gerai žinomas ir gerbiamas žmogus visoje Dzūkijoje ir už jos ribų. Manau, kad ta aplinkybė, esu Jurgio Kunčino*

sūnus ir paskatino juos pakviesti mane į savo laidą. Nei už šios laidos filmavimą, nei už transliavimą nei mes (rinkimų komitetas „Lemiamas šuolis“, nei, mano žiniomis, jokie kiti asmenys nemokėjo ar nežadėjo sumokėti ar kitaip atsilyginti.“

Toliau pateiktame atsakyme nurodoma, kad nei laidos turinys, nei scenarijus iš anksto derinti nebuvo. Atsakyme nurodoma: *„Apie tai, kad esu kviečiamas į laidą, sužinojus likus vos dviem dienom iki filmavimo. Tuo metu dalyvavau įvairiuose renginiuose, susirinkimuose, debatuose, diskusijose ir panašiai. Kasdien turėdavau po keletą tokio pobūdžio renginių, todėl ši TV laida man nepasirodė niekuo išskirtinė iš kitų kampanijos renginių. Kaip jau minėjau aukščiau, stengiausi dalyvauti visur, kur būdavau kviečiamas. Tikrai iš anksto nežinojau, kad paklausime minimoje TV laidoje dalyvausiu vienas. Laidoje kalbėjome tiek apie mano amžinatilsį Tėvelį, tiek apie emigraciją, ekonomiką, vidaus ir užsienio politiką, mano gyvenimą užsienyje ir eilė kitų temų.“*

Atsakydamas į klausimą apie simboliką, nurodė, kad: *„Reklaminių leidinių visuomet nešiojasi su savimi, todėl vieną daviau prieš laidą vedėjai. Specialiai neprašiau, kad laidos vedėja jį laikytų rankose laidos metu. Be to, kaip minėjau, tomis dienomis aplankydavau po keletą renginių kasdien, o rinkimų komiteto simbolį – ženklą atlape segėjau visuomet ir visur, ir nei TV režisieriai, nei vedėja neprašė jo nusiimti.“*

Atsakyme pabrėžiama, kad: *„Nebuvo propaguojamas Paulius Kunčinas kaip kandidatas į Europos Parlamentą, laida nebuvo transliuojama kandidato vardu ar interesais, laidos metu nebuvo raginama balsuoti už rinkimų komitetą „Lemiamas šuolis“ ar Paulių Kunčiną.“*

2019 m. liepos 8 d. reg. Nr. 1-5029(2.10) gautas raštas, kuriame Visuomenės informavimo etikos komisija išreiškė nuomonę dėl 2019 m. gegužės 24 d. programos „Svečiuose pas Marcellutę“ *„jog ginčo programa laikytina paslėpta politine reklama“*. Rašte nurodoma: *„tokią išvadą Komisija padarė atsižvelgdama į tai, jog ginčo programa nebuvo transliuojama tiesiogiai, todėl jos rengėjai turėjo galimybę atitinkamai pakoreguoti jos vaizdo įrašą. Komisija mano, jog, atsižvelgiant į programos formatą, kur jos herojai dažniausiai pristatomi iš teigiamos pusės, rinkiminiu laikotarpiu galima buvo vengti rinkimuose dalyvaujančių herojų ir, juo labiau, neleisti jiems naudotis rinkiminiais atributais.“*

Dėl laidos vertinimo politinės reklamos požiūriu

Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas,*

politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte nustatyta, kad *politine reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.*

Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 3 punkte nustatyta, kad *politine reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu per visuomenės informavimo priemones neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas.*

Nagrinėjamoje „Svečiuose pas Marcellitę“ laidoje:

1) Nors Paulius Kunčinas laidos pavadinime ir laidos metu rodomuose užrašuose pristatomas kaip ekonomistas, tačiau visos laidos metu iš turinio galima suprasti, kad jis yra kandidatas, o tiksliau visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ lyderis. Pavyzdžiui, jau pokalbio pradžioje laidos vedėja klausia, ką pasakytų tėtė, kad jis dabar „eina į politiką“.

2) Visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ puslapyje² pateiktas Pauliaus Kunčino pristatymas yra atkartojamas laidos metu:

a) Paulius Kunčinas – ekonomistas, Oksfordo universiteto absolventas. Apie 10 min. 3 sek. „*Aš baigiau Oksfordo universitetą, yra, vadinasi tokia programa, kursas filosofija, politika, ekonomika.*“

b) „*Rengė valstybių proveržio ir pažangos strategijas, kurios buvo pristatytos Davoso ekonomikos forume.*“ Laidos 15 min. 37 sek. Paulius Kunčinas sako: „*Juk aš neatėjau į politiką daryti karjeros. Aš jau turėjau viską, ką galėjau pasiekti. Aš jau buvau pripažintas ekonomistas. Dalyvaudavau Davoso ekonomikos forume kartu su Tony Blair, Jeffrey Sachs ...*“

c) Rašytojo Jurgio Kunčino sūnus, jo literatūrinio palikimo puoselėtojas, kultūros mecenatas. Laidos vedėja primena, kad Jurgis Kunčinas yra dalyvavęs šioje laidoje, kad Paulius Kunčinas yra Alytaus ambasadorius. Paulius Kunčinas 1 min. 1 sek. atsako: „*aš buvau labai mažas, atsimenu, bet laidą atsimenu. Nes man įstrigo, aš labai pavydėjau savo tėtei. Sakau, ot norėčiau vieną dieną ateiti į Jūsų laidą. Išsipildė svajonė <...> Pas mane nuo vaikystės sieja labai daug kas, Dailidė, buvo senelių namas Cvirkos gatvėje, ežerai, ir aš atvykdavau čia kaip vaikas, ir, be abejo, visą gyvenimą tos emocijos ir liko, ir labai brangu. Aš buvau išvykęs nuo 91 metų į komandiruotę, labai ilgą. 20 metų tęsėsi mano kelionė aplink pasaulį. Tai va sukaupęs žinias ir šiek tiek ir patirties, nutariau, kad vis tiek reikia grįžti namo, nes čia yra mano namai. Ir dėl to grįžau į Dzūkiją ir labai džiaugiuosi, kad žmonės mane dar prisimena.*“

² <https://www.lemiamassuolis.lt/>

3) Visos laidos metu demonstruojama simbolika: Paulius Kunčinas į švarko atlapus vienoje pusėje yra įsisegęs visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ logotipą (balta rodyklė mėlyname fone), o kitoje – komiteto sąrašo numerį (6). Tarp laidos vedėjos ir Pauliaus Kunčino padėta dekoracija (servetėlė), kuri atkartoja komiteto logotipą. Laidos pabaigoje (21 min. 10 sek.) vedėja linki laimėti ir atkreipia dėmesį į ženklą ir į sąrašo numerį. Vedėja visos laidos metu rankose laiko komiteto reklaminį leidinį (žurnalą) „Šuolis“. Vedėja laidos pabaigoje žurnalą parodo į kamerą (21 min. 43 sek.) ir apibūdindama pasako, kad jis visur platinamas neatlygintinai.

4) Laidoje pašnekovo aptariamos temos gali būti suprantamos kaip užuominos į visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ paskelbtą programą³. Programoje viena iš temų skirta emigracijai: „Europos investicijos – į žmones ir į ateitį, ne į asfaltą: konvertuoti ES paramą į Lietuvos investicinį kapitalą.“ Šioje programos temoje migracija aprašoma kaip problema: *„Migracija yra įvardyta kaip vienas didžiausių XXI amžiaus geopolitinių iššūkių. Per didelė migracija nėra patraukli ne tik žmonių netenkančioms, tačiau ir didelius imigrantų srautus priimančioms ES šalims. Negalime nuleisti nemačiomis ilgalaikę žalą kilmės valstybei ir jos pažangos galimybėms ateityje, kurią didžiuliai vienpusiai migracijos srautai sukelia. Dėl migracijos naujos ES narės netenka ne tik darbo jėgos, bet svarbiausia – talentų, kūrybinio potencialo, ateities kartų.“*

a) nuo laidos 3 min. 46 sek. vedėja klausia: *„Pauliau, ir aš žinau, kad Jūs einate su šituo nauju komitetu.“* Paulius Kunčinas atsako: *„Taip tikrai naujas judėjimas, jaunimo naujos kartos judėjimas. Nes mes, aš, asmeniškai, esu grįžęs ir pakviečiau draugus, kurie pirmą kartą dalyvauja politikoje. Bet visi sukaupę patirtį tikrai turi idėjų, nes mes jaučiame, kad atėjo tas metas, jeigu mes nedalyvausime, tada patys gailėsime. Nes, nu, nedalyvavimas irgi yra dalyvavimas. Nes jeigu sako: oi, aš nebalsuosiu. Gerai, tada nubalsuos kažkas kitas. Ir paskui bambės, sakys nepadaryta, nepadaryti darbai, kodėl švietimas blogas... Tai jeigu tu turi nuomonę, dalyvauk, reišk. Šiais laikais labai lengva: yra facebookas yra tiek galimybių mums visiems dalyvauti. Taip mes nutarėme. Gerai, mes darysim judėjimą, nes mes matome, kad partijos yra šiek tiek įklimpusios, yra daug interesų <...> Aš matau, kad yra situacija gana įtempta. Ir kas gerai, kas mus veža, kad, pavyzdžiui, tie, kurie yra išvažiavę, 600 000 dabar lietuvių, jie nori sugrįžt. Ir jie grįžta ir į Alytų. Aš matau, atvažiuoja. Ir tie, kas išmoko kirpti gerai plaukus, ir kad gaminti ir tas pačias uogas ir grybus moka supakuoti gražiai ir paruošti, kad prancūzai perka iš mūsų ir dar moka gerą pinigą. <...> aš noriu, bent jau kad jie įsitikintų, kad yra galimybės, žinot, aš per prievartą nieko negrąžinsiu. <...> aš esu už laisvą žmonių judėjimą, kad jie važinėtų po visą pasaulį, atrastų save <...>.*

³ <https://www.lemiamassuolis.lt/programa>

b) nuo laidos 8 min. 5 sek. Paulius Kunčinas kalba: *„kai yra kryptis, žmogus daug ką gali pakeisti. Aš tai įsitikinau. Aš tikiu. Aš priklausau tiems žmonėms, kurie tiki, kad likimą pats gali nuspręst, kad gali būti likimo kapitonas. Ir istorijoje yra tokie momentai, pavyzdžiui, sąjūdis, kai žmonės paprasčiausiai išdrįso pasakyti tai, kuo jie tiki, ir kažkas įvyko. Tai aš irgi noriu tikėti. Aš nesakau, kad aš vienas galiu pakeisti kryptį, nes reikia, kad žmonės irgi patikėtų ir kad jie jungtųsi. Ir jeigu tu sakai, kad man skauda, man skauda, kai žmonės išvažiuoja. Aš tai sakau labai nuoširdžiai, tikrai skauda. Ir aš noriu, kad žmonės įsivaizduotų savo ateitį čia, kad vaikai, kurie baigia mokyklas, kad jie svajotų, gal išvažiuosiu, tebūnie, aš jų nelaikau. Išvažiuoja, pasimokina, bet jie visada turėtų tą ryšį, kad čia yra jų namai, kad jie gali grįžti.“*

c) 14 min. 33 sek.: *„Kur tie nauji mūsų microsoftai, googlai ir taip toliau, kur sukūrė kitos valstybės. Tai va dėl to mes ir sakom, reikia mums šuolio. Reikia tos ambicijos, reikia, kad jaunimas patikėtų ir kad liktų čia. Nes jie turi tas idėjas. Ir jie kuria tas idėjas, bet, deja, ne Lietuvoje, o Londone arba kokiam Berlyne, arba Kopenhagoje. Aš noriu, kad jie grįžtų čia. Tokia mūsų ambicija. <...>“*

5) Laidos metu kalbama apie aktyvią agitaciją ir gaunamą rinkėjų palaikymą. 16 min. 40 sek.: *„Dabar nuoširdžiai pasakysiu, jau 60 dienų agituojau. Ir važinėju po visą Lietuvą. Jau atsiranda tikėjimas. Ir to užtenka. Pareina žinutės, jau žmonės netgi sako – balsavo, balsavau už jus, iš pradžių netikėjau, bet matau, kad jūs nuoširdžiai dirbate. Tai toks pripažinimas, kad dar jūsų nepažįstu, nežinau jūsų darbų, bet matau, kad jūs stengiatės. Ir kai tu stengiesi, darai, ateina pasitikėjimas ir tada sunkiausia, kad kiti pradėtų stengtis. Nes aišku – vienas, sakau, darom šuolį drauge, nes aš vienas šuolio nepadarysiu, man reikia, kad eitų komanda, ir dabar ta komanda buriasi. Ir mes dabar, vat dabar, tikrai šiandien drįstu pasakyti, kad labai stipriai jau dabar ateina pasitikėjimas Alytuje, Dzūkijoje, Žemaitijoje ir Vilniuje. Vat rytoj daryt turėsime didelį renginį Bernardinų sode ir ten kviečiame visus, ir alytiškius, 4 valandą kviečiame. Mes norime sukurti, dar įnešti tokias naujas demokratines tradicijas, pavyzdžiui, žinot <....> tai aš sakau, darome debatus sode <...> tai vat, aš pakviečiau šį penktadienį visus, kas dalyvauja Europos Parlamento rinkimuose, prisijungti diskusijai, viešai diskusijai parke – Bernardinų sode. Šalia fontano mes diskutuosime ir bandysime.“*

6) Laidos metu kalbama apie Pauliaus Kunčino teigiamas savybes, pabrėžiamas užsienio kalbų mokėjimas ir primenamos programinės nuostatos (*Susitarkime dėl nacionalinės strategijos: Lietuva – Europos idėjų laboratorija. Mūsų tikslas – proveržio ekonomika, orientuota į aukštos pridėtinės vertės paslaugų eksportą, ir Lietuva kaip inovacijų avangardas Europoje; Europos investicijos – į žmones ir į ateitį, ne į asfaltą: konvertuoti ES paramą į Lietuvos investicinį kapitalą.*). Formuojama iš esmės neigiama nuomonė apie kitus buvusius Europos Parlamento narius arba kandidatus į Europos Parlamento narius. 18 min. 33 sek. Paulius Kunčinas kalba: *„Mano*

tikslas, net jeigu manęs ir neišrinktų. Aš tikiu, kad bent jau mano misija bus padaryta, jeigu žmonės suprastų, kad, važiuodami į Briuselį, tai nėra atostogos, tai nėra šiaip sau pabėgti iš vietinės politikos. Jie turi misiją turėti ir jie tą misiją turi suvokti visi 11, kurie važiuoja, kad jie ten važiuoja atstovauti Lietuvos interesų, žmonių interesų, ir jie turi kalbėtis tarpusavyje, jie turi kalbėtis su prezidentu ir, be abejo, su žmonėmis. Ir turi dalyvauti, aiškinti, klausytis, o ne išvažiuot dabar, rinkimai pasibaigė, pirmadienį ačiū, ačiū jums už mandatą, va, atsidaro biurą, čia mano atstovas spaudai, vat, čia straipsniai, piaras ir viskas. Ir jau visi reikalai išspręsti 5 metams iki sekančių rinkimų. Aš tikiuosi, mums pavyks įtikinti. Dabar sprendžiasi labai daug klausimų: darbo santykiai, sprendžiasi klimato kaita, sprendžiasi gynybos ir saugumo klausimas, sprendžiasi investicijos, į ką mes investuosim, ar į žemės ūkį ar daugiau į asfaltą ir trinkeles, ar į naujus geležinkelius. Tai mes turime turėti savo balsą. Ir mes galime, jeigu mes mokame anglų kalbas. Nes važiuoja žmonės į parlamentą, kurie sako, ai, tai kam man ta anglų kalba, aš patirties labai daug turiu, čia vat mokiausi derėtis gerai ir vertėją gerą turiu, tai kam man tą anglų kalba. Tik nedrįskite kam nors to pasakoti, nes jau Lietuvos prestižui neaišku, kaip čia, kai važiuoja žmonės į Europą, kurie net nemoka vienos kalbos. Aš jau net nekalbu, kad tikrai geri atstovai moka ir vokiečių, prancūzų, mano atveju, ir danų. Man iš viso 4 kalbas teko išmokti. Gyvenimas privertė. Tai aš sakau, kad nors šitas bazines kompetencijas, kad turėtų. O paskui jau, aišku, mokėjimas suprasti ir įstatymus, ir visa kita. Šitai yra labai svarbu, nes kokybiškas atstovavimas 11 žmonių labai daug ką reiškia.“

Apibendrinant, visos laidos metu yra propaguojamas visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ kandidatas Paulius Kunčinas. Akcentuojami Pauliaus Kunčino teigiami bruožai, rodoma komiteto simbolika ir nevengiama kalbėti apie vykstančius rinkimus, nėra duomenų, kad būtų transliuotos laidos apie kitus kandidatus, dėl to laidos turinys neatitinka nei Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte, nei 16 straipsnio 3 punkte numatytos išimties, kas nelaikoma politine reklama.

Taigi laida laikytina politine reklama, nes politinės kampanijos dalyvio visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ ir jo kandidato Pauliaus Kunčino interesais buvo paskleista informacija, kuria yra propaguojamas komiteto lyderis Paulius Kunčinas, jo pasiekimai, pateikiamos interpretacijos, siejančios siužeto turinį su kandidato rinkimų programa, taip galimai siekiant paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose, laidos metu nuolat matoma komiteto simbolika, laidos vedėja pati pateikė klausimų, susijusių su dalyvavimu rinkimuose. Pats Paulius Kunčinas savo atsakyme nurodo, kad šią laidą vertina kaip vieną iš jo kampanijos renginių „Kasdien turėdavau po keletą tokio pobūdžio renginių, todėl ši TV laida man nepasirodė niekuo išskirtinė iš kitų kampanijos renginių. Kaip jau minėjau aukščiau, stengiausi dalyvauti visur, kur būdavau kviečiamas.“

Dėl politinės reklamos skleidimo reikalavimų

Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad *politinės kampanijos laikotarpiu politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos*. Laida nebuvo pažymėta kaip politinė reklama, todėl laikytina paslėpta politine reklama.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu draudžiama skleisti politinę reklamą*:

- 1) *neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas;*
- 2) *per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais.*

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 92 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad *Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme, rinkimų įstatymuose ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų*.

ANK 589 straipsnio 4 punkte numatyta, kad administracinių nusižengimų teiseną dėl ANK 92 straipsnyje numatytų administracinių nusižengimų pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo VRK pirmininkas ir šios komisijos nariai ar VRK pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

Dėl politinės kampanijos išlaidų

Pagal Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 1 punktą *politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamos politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis ar bet koku kitu viešu būdu*. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad *visos politinės kampanijos politinės kampanijos pajamos, išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*, o 7 dalyje nustatyta, kad *politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes)*.

Pripažinus 2019 m. gegužės 24 d. Dzūkijos TV transliuotą laidą „Svečiuose pas Marceliutę“, kurioje dalyvavo Paulius Kunčinas (viso laidos įrašo trukmė 23 min. 28 sek., kandidatas

pristatomas ir rodomas laidoje 22 min. 37 sek., suapvalinus iš viso 23 min.), politinė reklama, transliacijos išlaidos politinės reklamos įkainiais laikytinos visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ 2019 m. gegužės 26 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos išlaidomis, kurias VRK, remdamasi 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51 patvirtinto Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 57 punktu, turėtų įtraukti į visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir finansavimo apskaitos žiniaraštį.

Viešosios įstaigos Alytaus regioninė televizija VRK pateiktuose Dzūkijos TV politinės reklamos įkainiuose nurodytas „*Pokalbis studijoje su vedėju (~30min.)*“ vienos minutės įkainis 50,82 Eur, sąlygose nurodyta: „*(laidos trukmė 30 min., kaina vienam asmeniui, laida kartojama 2 kartus)*“. Taigi, laikytina, kad laida „Svečiuose pas Marceliutę“ politinės reklamos įkainiais būtų kainavusi 1 168,86 Eur.

Transliacijos išlaidos 1 168,86 Eur laikytinos visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ 2019 m. gegužės 26 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos išlaidomis.

Pagal Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 9 punktą šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu laikoma paslėptos politinės reklamos skleidimas, jeigu išlaidos paslėptai politinei reklamai sudaro 10 ar daugiau procentų nustatyto didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio. Visuomeninio rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ galėjo išleisti 1 100 000 Eur. Nustatyta, kad išlaidos paslėptai politinei reklamai yra 1 168,86 Eur, tai yra išlaidos paslėptai politinei reklamai sudaro 0,106 proc. nustatyto didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į Visuomenės informavimo etikos komisijos nuomonę, siūloma:

1. Pripažinti, kad 2019 m. gegužės 24 d. Dzūkijos TV transliuota laida „Svečiuose pas Marceliutę“, kurioje Paulius Kunčinas, yra politinė reklama.

2. Pripažinus 1 punkte nurodytą laidą politine reklama:

2.1. pripažinti ją paslėpta politine reklama;

2.2. pripažinti, kad 2019 m. gegužės 24 d. Dzūkijos TV neatlygintinai paviešinus laidą „Svečiuose pas Marceliutę“, kurioje dalyvavo Paulius Kunčinas, buvo pažeistas Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punktas;

2.3. nustatyti, kad 2019 m. gegužės 24 d. Dzūkijos TV transliuota laida (23 min.) „Svečiuose pas Marceliutę / ekonomistas Paulius Kunčinas 2019 05 24“ politinės reklamos įkainiais būtų kainavusi 1 168,86 Eur;

2.4. įpareigoti Vyriausiosios rinkimų komisijos sekretoriato Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrių 2.3 punkte nustatytas išlaidas nurodyti Visuomeninio

rinkimų komiteto „Lemiamas šuolis“ politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje ir Finansavimo apskaitos žiniaraštyje.

3. Pripažinus, kad buvo pažeista Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 16 straipsnio 2 dalis, spręsti klausimą dėl administracinės atsakomybės taikymo.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Estera Miežytė